

Sygn. akt IV KK 503/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

w sprawie **S. T.**,

skazanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2022 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego
od wyroku Sądu Rejonowego w K.

z dnia 20 lutego 2018 r., sygn. akt VIII K [...]

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

S. T. został oskarżony o popełnienie – na przestrzeni od 13 maja 2013 r. do 9 października 2013 r. – 15 odrębnych przestępstw kradzieży z włamaniami, przy czym każdego z nich dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa w rozumieniu dyspozycji art. 64 § 1 k.k., czyli w ciągu pięciu lat od odbycia w okresie

od 15 stycznia 2007 r. do 12 stycznia 2009 r., od 14 stycznia 2004 r. do 15 stycznia 2004 r., 19 stycznia 2004 r. i od 4 lutego 2005 r. do 5 lutego 2005 r., kary 1 (jednego) roku pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 17 marca 2006 r., sygn. akt IV K [...], odbytej w ramach kary łącznej 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt III K [...], zakwalifikowanych z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (k. 846-848).

W toku rozpoznania sprawy o sygn. akt VIII K [...] (na ostatnim terminie rozprawy w dniu 20 lutego 2018 r.), Sąd Rejonowy w K. na zasadzie art. 399 § 1 k.p.k. pouczył strony o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej zarzucanych S. T. przestępstw poprzez przyjęcie, że czyny te mogą stanowić ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. (k. 1068-1069).

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2018 r., Sąd Rejonowy w K. uznał S. T. za winnego tego, że zanim zapadł pierwszy wyrok, w krótkich odstępach czasu od 13 maja 2013 r. do 9 października 2013 r., z wykorzystaniem takiej samej sposobności, dopuścił się ciągu przestępstw, w ciągu pięciu lat od odbycia w okresach: od 15 stycznia 2007 r. do 12 stycznia 2009 r. od 14 stycznia 2004 r. do 15 stycznia 2004 r., 19 stycznia 2004 r. oraz od 4 lutego 2005 r. do 5 lutego 2005 r. kary 1 (jednego) roku pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 17 marca 2006 r., sygn. akt IV K [...], odbytej w ramach kary łącznej 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt III K [...], szczegółowo opisanych w sentencji orzeczenia 15 (piętnastu) czynów wyczerpujących ustawowe znamiona przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. oraz z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 64 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu jedną karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1). Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w nienaprawionej części, przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego „R.” S.A. z siedzibą w W. kwoty 12.103,70 zł (pkt II). Sąd orzekł także o kosztach sądowych (pkt III) (k. 1070-1075).

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 28 lutego 2018 r., wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania (k. 1076).

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny.

Zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 64 § 2 k.k., polegające na bezpodstawnym przyjęciu, że S. T. przypisany mu ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. popełnił w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej, podczas gdy dopuszczając się zarzucanych mu występków, nie był on osobą uprzednio skazaną w warunkach recydywy specjalnej zwykłej, wniósł o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uzasadniało jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżone orzeczenie zapadło bowiem z rażącym naruszeniem wskazanego w zarzucie kasacji przepisu prawa karnego.

Ustalenie to wynika z analizy orzeczenia w powiązaniu z załączonymi do akt sprawy dokumentami, mianowicie odpisami wyroku Sądu Rejonowego w K. o sygn. akt IV K [...] (k. 193-194) oraz wyroku łącznego Sądu Rejonowego w K. o sygn. akt III K [...] (k. 195-196), a także informacją z Krajowego Rejestru Karnego (k. 1060-1061) oraz zestawieniem pobytów oskarżonego w placówkach penitencjarnych (k. 158-159), którymi dysponował Sąd *meriti* przed wyrokowaniem.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy w swych judykatach, zgodnie z art. 64 § 2 k.k. skazanie sprawcy w warunkach multirecydywy ma miejsce po spełnieniu następujących warunków:

- uprzednie skazanie w warunkach recydywy specjalnej zwykłej,
- odbycie łącznie co najmniej roku kary pozbawienia wolności,
- ponowne popełnienie umyślnego przestępstwa określonego w art. 64 § 2 k.k.,
- popełnienie wyżej wymienionego przestępstwa w okresie 5 lat od odbycia całości lub części ostatniej kary. Jednym z warunków dopuszczalności

zastosowania przepisu art. 64 § 2 k.k. jest więc uprzednie skazanie z zastosowaniem art. 64 § 1 k.k. Bez zaistnienia uprzedniego skazania w ramach art. 64 § 1 k.k. badanie dalszych uwarunkowań z art. 64 § 2 k.k. jest bezprzedmiotowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt II KK 95/18, LEX nr 2509596; por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt II KK 271/18, LEX nr 2653044; z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt IV KK 449/18, LEX nr 2680254).

Bez wątpienia w przedmiotowej sprawie nie został spełniony warunek uprzedniego skazania w warunkach recydywy specjalnej zwykłej. Zgodnie z art. 64 § 1 k.k. przypisanie sprawcy przestępstwa odpowiedzialności w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k. jest możliwe, jeżeli skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był już skazany. Wynika z tego, że prawomocny wyrok skazujący musi poprzedzać kolejne przestępne zachowanie sprawcy (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt IV KK 86/18, LEX nr 2679019; z dnia 15 lutego 2018 r., sygn. akt II KK 33/18, LEX nr 2449782).

Jak wynika z treści informacji z Krajowego Rejestru Karnego oraz wyroku łącznego Sądu Rejonowego w K. z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt III K [...], przed wydaniem zaskarżonego orzeczenia, S.T. był już skazany co najmniej cztery razy za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. wyrokami Sądu Rejonowego w K.:

1. z dnia 20 listopada 2001 r., sygn. akt IV K [...],
2. z dnia 5 marca 2004 r., sygn. akt IV K [X.],
3. z dnia 2 czerwca 2005 r., sygn. akt XIII K [...],
4. z dnia 17 marca 2006 r., sygn. akt IV K [Y.].

Wprawdzie – jak słusznie zauważa skarżący – drugi z ww. wyroków Sądu Rejonowego w K. (IV K [X.]) zawierał skazanie za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., jednak wykonanie orzeczonej tym wyrokiem kary pozbawienia wolności zostało warunkowo zawieszone. Instytucję warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności zastosowano również w pierwszym z ww. wyroków (IV K [...]), jednak żadna z kar pozbawienia wolności, orzeczone ww. wyrokami nie została wprowadzona do wykonania, co wynika z zestawienia

pobytów oskarżonego w placówkach penitencjarnych. W tej sytuacji uznać należy, że w terminie 5 lat poprzedzających popełnienie kolejnych przestępstw z art. 279 § 1 k.k., za co S. T. został skazany późniejszymi wyrokami Sądu Rejonowego w K.: XIII K [...] oraz IV K [Y.], nie odbywał on żadnej kary pozbawienia wolności.

Również wskazane w pkt 1 sentencji zaskarżonego wyroku orzeczenie Sądu Rejonowego w K. z dnia 17 marca 2006 r., sygn. akt IV K [Y.] (czwarty z ww. wyroków) nie zawierało w podstawie skazania przepisu art. 64 § 1 k.k. Co prawda S. T. był już wcześniej skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 2 czerwca 2005 r., sygn. akt XIII K [...] (trzeci z ww. wyroków), jednak orzeczona nim kara pozbawienia wolności została przezeń odbyta już po dacie popełnienia czynów przypisanych S. T. analizowanym orzeczeniem (IV K [...]), a mianowicie w okresie od 15 stycznia 2007 r. do 15 stycznia 2008 r. Poza tym kary z obu wskazanych wyroków (IV K [X.] oraz XIII K [...]) zostały odbyte dopiero w ramach kary łącznej, orzeczonej przez Sąd Rejonowy w K. wyrokiem łącznym z dnia 4 kwietnia 2008 r., sygn. akt III K [...] i była to jedyna kara pozbawienia wolności w rozumieniu dyspozycji art. 64 § 1 k.k., jaką S. T. odbywał przed popełnieniem zarzuczanych mu czynów, objętych zaskarżonym obecnie kasacją wyrokiem Sądu Rejonowego w K. o sygn. akt VIII K [...].

W powyższych okolicznościach należy przyznać rację skarżącemu, że na podstawie wyroków skazujących S.T. za czyny zabronione z art. 279 § 1 k.k. oraz w oparciu o zestawienie pobytów oskarżonego w placówkach penitencjarnych nie sposób uznać, iż spełnione zostało normatywne spektrum warunków, pozwalających zakwalifikować działania S. T. jako popełnione w ramach recydywy specjalnej wielokrotnej. Dochodzi do tego li tylko wówczas, gdy skazany za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności, popełnia w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary umyślne przestępstwo podobne, po czym po odbyciu łącznie co najmniej roku kary pozbawienia wolności, również w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej części ostatniej kary, ponownie popełnia przestępstwo umyślne, przy czym nie każde, tylko wymienione w katalogu przestępstw opisanym w dyspozycji art. 64 § 2 k.k. Z analizy dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w szczególności uprzednich skazań (uprzedniej karalności) S. T. nie wynika, aby w zakreślonych granicach czasowych każdorazowo odbył on ustawowe

„minimum” kary pozbawienia wolności, gdzie dodatkowo popełnienia określonych przestępstw umyślnych miałyby się dopuścić pomiędzy pobytami w placówkach penitencjarnych.

Powyższe rozważania każą stwierdzić, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa mającym istotny wpływ na jego treść. Sąd Rejonowy w K. w sprawie o sygn. akt VIII K [...] błędnie uznał, że doszło do spełnienia przez skazanego warunku uprzedniego skazania w warunkach recydywy specjalnej zwykłej, albowiem - jak wskazano wyżej - dopuszczając się w okresie od maja do października 2013 r. licznych przestępstw z art. 279 § 1 k.k., S. T. nie odbył uprzednio minimalnego 6-cio miesięcznego okresu kary pozbawienia wolności. W konsekwencji Sąd *meriti* swoim postąpieniem w sposób negatywny ukształtował sytuację prawną S. T. - począwszy od dyrektyw wymiaru kary, poprzez zasady jej wykonywania, po odmienne regulacje dotyczące możliwości warunkowego przedterminowego zwolnienia.

Stwierdzenie tych uchybień musiało zatem spowodować uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Rejonowy podda analizie wcześniejsze skazania S. T. i ustali, czy dają one podstawę do przyjęcia, że oskarżony dopuścił się przypisanych mu czynów w określonych w przepisie art. 64 § 1 k.k. warunkach powrotu do przestępstwa.

Z tych względów orzeczono, jak w wyroku.